

Til Energistyrelsen

Journalnummer 2024-7178

Landdistrikternes Fællesråd

Rådhusgade 100

DK-8300 Odder

Tlf.: 61 313 636

Email: mail@landdistrikterne.dk

www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 22-08-2024

Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler: PHA

Svar på høring om ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning (Gennemsigthed i varmforsyningsvirksomheder)

Energistyrelsen har 1. juli 2024 sendt forslag til ændring af lov om varmforsyning og lov om planlægning i høring. Med lovforslaget indføres bl.a. et prisloft for forbrugerpriser på fjernvarme, som medfører, at eventuelle forbrugerbindinger kan blive ophævet, hvis et fjernvarmeselskab ikke holder sig under prisloftet gennem en treårig periode. Lovforslaget fjerner samtidig muligheden for, at termonet indgår som en fuldgyldig del af varmforsyningsloven sidestillet med fjernvarme, og giver kun mulighed for kommunal varetagelse af virksomhed med termonet på samme vilkår som tilknyttet virksomhed.

Landdistrikternes Fællesråd mener, at et prisloft på fjernvarme vil skabe større geografisk ubalance mellem land og by

Landdistrikternes Fællesråd er stærkt bekymret over de konsekvenser, som et prisloft vil have for fjernvarmeselskaber og -kunder i landdistrikterne. Et eventuelt, lavt prisloft vil betyde udfasning af fjernvarme i mange landdistrikter, hvor ambitionen ellers har været at udbrede grøn fjernvarme bl.a. for at gøre Danmark uafhængige af gas fra Rusland.

Samtidig vil nogle fjernvarmekunder i landdistrikterne ikke have økonomisk mulighed for at skifte til andre alternativer og vil stå tilbage med endnu højere varmepriser og en restgæld, som der er færre om at betale, mens fjernvarmeværket måske er på vej mod konkurs. De svageste kunder ender med regningen.

Hvis man vil indføre et prisloft, så bør det ligge på et højere niveau, og dermed omfatte langt færre fjernvarmeværker og -kunder. Desuden skal der laves en klar plan for, hvordan lukningstruede fjernvarmeværker skal nedlukkes, så hverken kunder eller kommune står tilbage med restgælden.

Landdistrikternes Fællesråd mener således, at prisloftet på det foreslåede niveau vil medvirke til skævvridningen af Danmark og direkte modarbejde regeringsmålsætningen om et Danmark i bedre geografisk balance. I følgende afsnit, gennemgås nogle af de uønskede effekter, som Landdistrikternes Fællesråd mener, at lovforslaget vil medføre.

1) Termonet kan være en del af løsningen med kollektiv varmforsyning i landdistrikterne, men mulighed for kommunegaranti mangler

Landdistrikternes Fællesråd ønsker at skabe fair vilkår for termonet, da termonet kan være en løsning for de mindre landsbyer og lokalsamfund, hvor der ikke kan etableres kollektiv varmforsyning med fjernvarme. Én af fordelene ved termonet er, at der ud over en jordvarmekilde også kan inddrages spildvarmekilder i lokalområdet, hvilket kan gøre termonet endnu mere økonomisk attraktivt.

Med lovforslaget vil termonet fortsat ikke være omfattet af reglerne om kollektive varmforsyningskilder i lov om varmforsyning. Dog gives der mulighed for, at termonet kan etableres og drives af kommunale varmforsyningsvirksomheder på samme vilkår som tilknyttet virksomhed.

Vi mener ikke, at termonet etableret og drevet af kommunale varmforsyningsvirksomheder som tilknyttet virksomhed er en reel mulighed. Termonet vil ikke blive etableret under disse vilkår. Hvis man vil skabe fair rammebetingelser for termonet, så skal der fremmes to løsningsmuligheder, som man kan vælge mellem lokalt. Den ene løsning er, at kommunerne skal kunne give kommunegaranti for lånene til termonet-anlæg og termonet selskaber, som vi kender fra traditionelle fjernvarmeværker. Den anden løsning er, at termonet skal kunne etableres af kommunale forsyningsselskaber som sideordnet aktivitet.

Desuden bemærkes det, at prisforskellen på at etablere termonet kontra individuel varmforsyning ofte ikke er ret stor. Derfor frygter Landdistrikternes Fællesråd, at et stramt prisloft i praksis vil gøre det mindre attraktivt og helt fjerne grundlaget for, at man tør arbejde videre med termonet.

Termonet er en klimavenlig varmeløsning, som kan bidrage til at flere boliger når de kommende EU-krav om energiklasse E. Samfundsøkonomiske beregninger viser, at termonet har en mindre CO₂-udledning end individuelle varmepumper, hvilket skyldes, at termonet har en højere energieffektivitet. Samtidig kommer der med EU's nye bygningsdirektiv krav om, at alle boliger fra 2030 som minimum skal være i energiklasse E. Dette krav vil ramme rigtig mange boliger i landdistrikterne, som bliver nødt til at investere i energioptimeringer i de kommende år.

Mange vil have svært ved at finansiere disse energiforbedringer, og en kollektiv varmforsyningsløsning som et termonet vil derfor både hjælpe

klimaet, men også de nødstedte boligejere i landdistrikterne, der står overfor omkostningsfulde energirenoveringer inden 2030.

Foreningen Termonet Danmark har fremført at termonet-begrebet i lovforslaget er forkert defineret, idet de nævner, at den korrekte betegnelse af termonet er fremføring af *overfladenær geotermisk energi i uisolerede rør*. Uagtet dette, så giver lovforslaget dårligere finansieringsvilkår for termonet end for konventionel fjernvarme i isolerede røret på trods af, at overfladenær geotermi er langt mere energieffektiv. Det virker paradoksalt, at man ikke vil forbedre rammevilkårene for termonet samtidig med, at man ønsker en grøn omstilling af varmforsyningen. Desuden er der i EU-regi og internationalt stort fokus på det uudnyttede potentiale ved overfladenær geotermi og på, at udnyttelsen kræver rammevilkår, som understøtter langsigtede investeringer, men kan give store gevinster i form af stabil langsigtet grøn omstilling.

2) Manglende udrulning af grøn fjernvarme

Klimaaftalen fra 25. juni 2022 har en eksplicit ambition om at skabe ”Bedre vilkår for investeringer i – og udrulning af – grøn fjernvarme.” Landdistrikternes Fællesråd frygter, at prisloftet vil føre til præcis det modsatte og de facto stoppe udrulning af fjernvarme uden for de største byer.

KEFM har estimeret, at 136 ud af 340 selskaber har ligget over prisloftet i perioden 2020-2022. Det vil sige, at over hvert tredje varmeværk forventes at blive ramt af prisloftet. Dette vil give et stærkt signal til nuværende kunder om at se efter andre løsninger og samtidig afskrække nye kunder. Det vil være en kæp i hjulet på omstillingen til grøn fjernvarme, som vil ramme hårdt de steder i landet, hvor der er størst behov for denne omstilling.

3) De svageste kunder ender med regningen

De fjernvarmeværker, der ligger over prisloftet, er ofte sårbare grundet størrelsen og varmegrundlaget (antal fjernvarmekunder). Hvis man efter 3 års overskridelse af prisloftet, giver forbrugerne lov til at frakoble, så vil nogle kunder givetvis vælge anden varmekilde. Det vil fjerne eksistensgrundlaget for sårbare fjernvarmeværker, give dyrere fjernvarme i en periode og være en direkte vej til nedlukning af fjernvarmeværkerne.

Det er således de svageste fjernvarmekunder, der rammes hårdt. Mange vil ikke have råd til at skifte varmekilde. Det skyldes etableringsomkostninger til varmepumpe eller lignende, samt manglende mulighed for at låne grundet borgerens økonomi, herunder lave huspriser og/eller manglende friværddi. Disse kunder vil blive ladt i stikken med varmeregninger, der vokser og vokser i takt med, at andre fjernvarmekunder med bedre økonomi skifter til alternative varmekilder. Samtidig står de svageste fjernvarmekunder tilbage med fjernvarmeværkets restgæld, som skal betales af færre kunder.

4) Manglende plan for afvikling af fjernvarme og tilbagebetaling af gæld

Som konsekvens af prisloftet forventer vi, at fjernvarmeværker vil blive tvunget til at lukke. Men der mangler en plan for, hvad der skal ske med varmeværkerne og -kunder, som ikke har mulighed til at frakoble. Med lovforslaget gives der bemyndigelse til, at klima-, energi-, og forsyningsministeren kan fastsætte regler om udtrædelse, herunder muligheder for en udtrædelsesgodtgørelse.

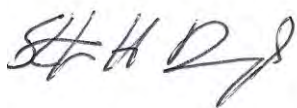
Men vi står fortsat tilbage med en lang række ubesvarede spørgsmål: Skal de svageste fjernvarmekunder, der ikke kan skifte varmekilde, være dem der skal betale ved et fjernvarmeværks konkurs? Skal kommuner, som har givet kommunegaranti til fjernvarmeværker, dække tabet ved en konkurs?

Landdistrikternes Fællesråd mener ikke, at det vil være rimeligt at overlade en forøget regning til de tilbageblevne fjernvarmekunder og kommunerne som følge af landspolitiske beslutninger. Vi mener, at hvis der skal være et varmeprisloft, der tager udgangspunkt i udgifter ved individuelle varmepumper, så skal prisloftet indrettes på en måde, hvor langt færre fjernvarmeværker bliver ramt. Desuden skal der sikres en national ordning, der kan dække afvikling af varmeværker med de højeste varmepriser samt finansiere de resterende kunders omstilling til anden varmekilde.

Landdistrikternes Fællesråd står til rådighed for yderligere dialog og sparring.

Med venlig hilsen

Landdistrikternes Fællesråd

Steffen Damsgaard
Formand